

dere og som Følge deraf ogsaa for de voksne, mandlige Arbejdere, for hvilke Lovgivningen i øvrigt ikke indeholder nogen Bestemmelse i Henhold til det i vort Land og det overvejende Antal Lande gældende Princip, at voksne, mandlige Arbejders Arbejdstid og Arbejdsforhold bør Lovgivningen ikke indblande sig i. Hvad derimod angaar Sundheds- og Sikkerhedsforholdene, de hygieiniske Forhold og de Bekvemmelighedsforhold, under hvilke Arbejdet foregaar, er det givet, at der staaar man frit. I denne Henseende er der foreslaaet ret vidtgaende Bestemmelser, som jeg imidlertid ikke skal komme nærmere ind paa ved denne Lejlighed, da der jo vil blive god Lejlighed, saavel med Hensyn til dette Punkt som med Hensyn til de i øvrigt foreslaaede Bestemmelser til at komme ind derpaa under Lovforslagets første og senere Behandlinger. Der har i Fjor været fremsat Ønske om at komme til at gribe ind, særlig i Børns og til Dels ogsaa unge Menneskers Arbejde uden for det egentlige industrielle Liv. Man har i Fjor kritiseret det foreliggende Forslag i denne Henseende, idet man gjorde gældende, at det ikke vilde være muligt at naa tilstrækkeligt frem ad den Vej, som var foreslaaet, nemlig gennem Skolekommissionerne. Det er jo ganske givet, at man ved at regulere Forholdet for Børns industrielle Arbejde i Fabrikker og større Værksteder, derved ingenlunde har opnaaet, at der ikke kan blive lagt stærkere Beslag paa Børns Arbejdskraft uden for disse Omraader end berettiget er, og at den ogsaa kan blive misbrugt. Vanskeligheden bestaar altsaa i at lovgive paa dette Omraade, som gaar uden for Rammerne af en Fabrik- og Værksted Lovgivning, og ikke mindst i Henseende til de Bestemmelser, som angaa den Kontrol, som er ganske nødvendig, med, at saadanne Lovbestemmelser virkelig blive gennemførte. Der er i Lovforslaget gjort et Forsøg i denne Retning, idet der i 1ste Paragraf, 2det Stykke, er truffet en Bestemmelse, som gaar betydelig ud over Lovforslagets øvrige Ramme. Det er nemlig her foreslaaet, at der uden for Landbrug, Skovbrug og Fiskeri for bestemte Arter af Næringsvirksomheder, som ikke ere fabrikmæssigt Tilsyn undergivne, ved kongelig Anordning kan fastsættes, at Anvendelse af Børn, som ikke ere lovlig udskrevne af Skolen, enten indskrænkes eller ganske forbydes, og lignende Bestemmelser ere foreslaaede for Personer, som endnu ikke ere fyldte 18 Aar. Dette Tilsyn er

henlagt til Politiet, eftersom det ofte vil dreje sig om Virksomheder, som ikke ere begrænsede til et specielt Lokale, saaledes som Fabrikvirksomhed og fabrikmæssig drevet Haandværk er det. For at nævne noget, som særlig blev draget frem ved Behandlingen i Fjor, er det gennem denne Bestemmelse muligt at inddrage samtlige de ved Mælkeforsyningen i Kjøbenhavn beskæftigede 500 Drengene under Lovgivningen, idet det ved kongelig Anordning bestemmes, at deres Arbejdstid maa være saadan og ikke længere. Naar det er foreslaaet, at det skulde være ved kongelig Anordning, er det, fordi man har ment, at det ikke burde kunne ske rent administrativt, ministerielt, men at der skulde noget mere til, og det kan heller ikke ske for en særlig Næringsvirksomhed, men kun for bestemte Arter af Næringsvirksomhed uden for Skovbrug, Landbrug og Fiskeri, som ere holdte uden for Lovforslaget. Jeg antager, at man herigennem er kommen til noget, som dette høje Ting ønsker, at man nemlig ogsaa skulde kunne gribe ind i Virksomheder udenfor de egentlige Fabrikker og større Værksteders Omraade, og jeg antager ogsaa, at man ved nøjere Eftersyn baade vil finde, at den Vej, som der her er foreslaaet, er den eneste mulige at gaa for Kontrollens Vedkommende, og tillige, at man vil føle, at § 1, 2det Stykke, i og for sig indeholder en meget betydelig Udvidelsesmulighed for den hele Lovgivning, og i Virkeligheden betegner en Nyhed paa dette Omraade. Det er jo ganske sikkert, at det er lidet tilfredsstillende, hvis Børn og unge Mennesker vel have en reguleret Arbejdstid og velordnede Arbejdsforhold paa Fabrikker og fabrikmæssig drevne Værksteder, men paa samme Tid i merkantile Værksteder kunde være udsatte for daarligere Kaar end paa det tidligere ikke regulerede Omraade. Derfor er det, at der gennem denne Bestemmelse er aabnet en Adgang til at kunne gribe ind, særlig paa det merkantile Omraade, hvortil ogsaa den danske Lærerstand har givet Foranledning ved det betydningsfulde og for Udarbejdelsen af dette Lovforslag vigtige Bidrag til denne Sag, som indeholdes i de Undersøgelser, som den danske Lærerstand har anstillet i Henseende til Børnearbejdet og dets Forhold til Skolegerningen i det hele taget. — Jeg mener, at jeg kan indskrænke mig til disse Bemærkninger angaaende Hovedsagen, hvad dette Lovforslag angaar, og skal endnu kun tilføje et Par Bemærkninger om to Punkter. Det første er, at der er foreslaaet meget liberale Over-